Rendalen kommune

PLAN/NÆRING/DRIFT

Rendalen, 08.09.2022

Vår ref.	Løpenr.	Arkivkode	Saksbehandler	Deres ref.
22/1790-1	7419/22	231	Kristin Fines Ygre 47472526	

HØRING AV FORSLAG TIL NY LOKAL GEBYRFORSKRIFT FOR REGULERINGSPLAN, BYGGE- OG DELESAKSBEHANDLING, OPPMÅLING OG EIERSEKSJONERING FOR RENDALEN KOMMUNE, INNLANDET

Rendalen kommune legger med dette forslag til ny gebyrforskrift for reguleringsplan, bygge- og delesaksbehandling, oppmåling og eierseksjonering (vedlagt) ut på høring.

Frist for innsendelse av uttalelser er satt til 20.09.2022.

Bakgrunn

Behovet for ny gebyrforskrift

Utgangspunktet for arbeidet med ny gebyrforskrift har vært å utarbeide en innretning som på en fleksibel måte klarer å gjenspeile kommunens ressursbruk i de enkelte sakene. Gebyrforskriften skal samtidig sørge for å finansiere de oppgavene som kommunen etter lover og regler er pålagt å utføre. Videre har hensikten vært å lage en innretning som er mest mulig rettferdig for alle forslagsstillere, tiltakshavere og rekvirenter, samtidig som målsetningen er å minimere rettmessige klager på gebyrene.

Jobben med ny gebyrforskrift har hatt til formål å tydeliggjøre de ulike oppgavene kommunen har knyttet til saksbehandling etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova, og hvilke kostnader dette medfører. Det skal bli lettere for politikere og publikum å bli opplyst om kommunens oppgaver og hva det kommer til å koste.

Sammendrag

Selvkostkravet for tjenestene som denne forskriften regulerer er strengere enn eksempelvis for VAR-sektoren. Det ikke er tilstrekkelig at selvkostprinsippet er fulgt på overordnet nivå. Kommunen må også dokumentere at selvkost er overholdt ned på de enkelte sakstypene. Dette innebærer at forskriften, på en fleksibel måte, må klare å gjenspeile kommunens ressursbruk i de enkelte sakene. Eksempelvis er gebyr for behandling av private planinitiativ og planforslag todelt, slik at gebyrene i regulativet følger kommunens saksbehandlingsprosess. På denne måten er det klart for både forslagsstiller og saksbehandler hvilket arbeid de enkelte gebyrene dekker og dermed hvilke gebyrer som påløper.

Det strenge selvkostkravet gir kommunestyret begrensede muligheter for å kryssubsidiere én gebyrtype på bekostning av en annen. For eksempel ved å la byggesaksgebyret for eneboliger være vesentlig lavere enn gjennomsnittskostnaden, mens gebyret for større boligblokker er høyere enn respektiv gjennomsnittskostnad.

Postadresse	Telefon	Telefaks	Org.nr.	Bankgironr.
Hanestadveien 1 2484 RENDALEN	62 46 85 00	62 46 85 01	NO 940028515	4280.18.11080

E-post: postmottak@rendalen.kommune.no **Hjemmeside:** www.rendalen.kommune.no

Gebyrforskriften utnytter mulighetene som lovverket gir til å kreve betaling underveis i saksbehandlingsprosessen. Dette sikrer at kommunen får betalt for utført arbeid, selv om søknad eller forslag trekkes.

Forskriften er delt inn i fem kapitler:

- Første kapittel dekker alminnelige bestemmelser som gjelder for alle tjenestene. Dette handler blant annet om betalingsbestemmelser, klageadgang og definisjonsliste.
- Andre kapittel omhandler gebyr for private planforslag.
- Tredje kapittel omhandler gebyr for bygge- og delesaksbehandling.
- Fjerde kapittel omhandler gebyr for eierseksjoneringssaker.
- Femte kapittel omhandler gebyr for oppmålingsforretning.

Selvkosttjenestene og hjemmel for å ta gebyr

Private planer og bygge- og delesaksbehandling

Plan- og bygningsloven § 33-1 gir kommuner hjemmel til å ta gebyr for behandlingen av private planforslag og bygge- og delesaker:

«[…] kommunestyret kan gi forskrift om gebyr til kommunen for behandling av søknad om tillatelse […] og for andre arbeid som det etter denne lov eller forskrift påhviler kommunen å utføre, herunder behandling av private planforslag. […]. Gebyret kan ikke være høyere enn de nødvendige kostnadene kommunen har med slike saker.»

Oppmålingsforretning og matrikkelføring

Matrikkellova § 32 gir kommuner hjemmel til å ta gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring:

«Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikkelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. […] Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader styresmakta har med slikt arbeid.»

Eierseksjonering

Eierseksjonsloven § 15 gir kommuner hjemmel til å ta gebyr for seksjoneringssaker:

«Kommunen kan fastsette et seksjoneringsgebyr for å behandle seksjoneringssøknaden. Gebyret kan ikke være høyere enn de nødvendige kostnadene kommunen har med slike saker.»

Nødvendige kostnader

Alle lovbestemmelsene over angir at kostnadene ikke kan overstige nødvendige kostnader. I den nye kommuneloven står det som følgende i § 15-1:

«Hvis det er fastsatt i lov at kommunale eller fylkeskommunale gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten, skal selvkost beregnes i samsvar med andre til fjerde ledd.»

Begrepet «nødvendige kostnader» er med andre ord en selvkostbegrensning.

Veiledning og klagesaksbehandling etter forvaltningsloven

Arbeidsgruppen gjør høringsinstansene oppmerksom på at veiledning etter forvaltningsloven § 11 skal være kostnadsfritt for brukerne, og ressursene som brukes til dette skal dekkes over kommunekassen, og ikke finansieres med gebyrinntekter.[1] Heller ikke arbeid med klagesaksbehandling etter forvaltningsloven § 28 kan inngå i gebyrgrunnlaget.[2]

Selvkostprinsippet

Selvkostprinsippet innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene kan dekkes inn gjennom de gebyrene som brukerne betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på selvkostområdene.

Hva som skal regnes som gebyrgrunnlag er fastsatt i ny kommunelov kapittel 15 og i ny forskrift om beregning av selvkost[i]. Gebyrgrunnlaget består blant annet av direkte og indirekte henførbare driftsutgifter og kalkulatoriske kapitalkostnader, som er avskrivninger og renter.

Overskudd i det enkelte år skal avsettes til bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til brukerne av tjenesten i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. Selvkostfinansierte tjenester skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

Underskudd i det enkelte år må som hovedregel dekkes over kommunekassen i det året som underskuddet oppstår.

Selvkost i den enkelte sak

Kommunal- og regionaldepartementet vurderer i forarbeidene[ii] til gjeldende plan- og bygningslov at *«Etter departementets mening må selvkostprinsippet relatere seg til kostnadene ved den enkelte sak, selv om det benyttes standardsatser med utgangspunkt i gjennomsnittsbetraktninger. Det vil kunne medføre urimelige utslag om en tiltakshaver i for stor grad kunne gebyrlegges ut over det arbeidet tiltaket medfører.»*

Selvkostprinsippet er også behandlet i en høyesterettsdom inntatt i Rt. 2004 s. 1603. Saken gjaldt fastsettelse av gebyr for en delingsforretning (oppmåling), men retten la til grunn at de samme synspunktene gjorde seg gjeldende som for gebyrfastsettelse etter plan- og bygningsloven. Det synes i dommen forutsatt at selvkostprinsippet ikke bare krever at den enkelte sektor drives uten overskudd, men at selvkost også skal tilstrebes i den enkelte sak.[iii]

Sivilombudsmannen[iv] kritiserte i 2015 Kristiansand kommunes gebyrforskrift hvor byggesaksgebyret var mekanisk beregnet som en lineær funksjon av bruksareal eller antall boenheter. Sivilombudsmannen etterlyste en sikkerhetsventil som fanger opp tilfeller hvor standardiserte/lineære satser kan gi ulovlig høyt gebyr. På landsbasis er det store variasjoner mellom kommunenes gebyrer til tross for at lover og regelverk er likt for alle. Gjennomgående benytter mange kommuner areal i stor utstrekning ved beregning av gebyrene.

Myndighetene ønsker med andre ord at selvkost skal tilstrebes i den enkelte sak samtidig som gebyrinntektene ikke skal overstige samlet gebyrgrunnlag.

Regnskapsføring av gebyrgrunnlag

Private planforslag

Gebyrgrunnlaget for private planforslag vil i hovedsak bestå av driftsutgifter som er regnskapsført på KOSTRA-funksjon *301 Plansaksbehandling*. Her regnskapsføres utgifter til arbeid med kommuneplan, arealplan, samt offentlige og private detaljreguleringsplaner. Det er kun arbeid med private innsendte planer frem til avgjørelse om planforslaget skal fremmes som kan finansieres gjennom gebyr. Arbeid med overordnede og offentlige planer kan ikke finansieres med gebyrinntekter.

---

[i] Forskriften trådte i kraft 1. januar 2020 og erstatter «Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14)»

[ii] Ot.prp. nr. 45, side 283

[iii] Sivilombudsmannen Sak 2007/1890

[iv] Sivilombudsmannen Sak 2015/947 Byggesaksgebyrforskrift uten bestemmelse om adgang til å fravike de standardiserte satsene

Bygge- og delesaksbehandling

Gebyrgrunnlaget for bygge- og delesaker vil i hovedsak bestå av driftsutgifter som er regnskapsført på KOSTRA-funksjon *302 Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering*. Her regnskapsføres blant annet utgifter til byggesaksbehandling, seksjoneringssaker og saksbehandling av utslippstillatelser etter forurensningsloven. Det er bare arbeid knyttet til byggesaksbehandling som kan finansieres av bygge- og delesaksgebyret. Eierseksjonering og utslippstillatelser er egne selvstendige gebyrkalkyler ettersom disse er hjemlet i eierseksjoneringsloven og forurensningsloven.

Oppmålingsforretning

Gebyrgrunnlaget for oppmålingsforretning vil i hovedsak bestå av driftsutgifter som er regnskapsført på KOSTRA-funksjon *303 Kart og oppmåling*. Her regnskapsføres utgifter til kommunens kartgrunnlag, adresseforvaltning, matrikkelføring og oppmålingsforretninger. Det er bare arbeid knyttet til matrikkelføring og oppmålingsforretninger som kan finansieres av oppmålingsgebyret. Drift av kommunens kartgrunnlag og adresseforvaltning kan ikke finansieres med gebyrinntekter.

Eierseksjonering

Gebyrgrunnlaget for seksjoneringssaker vil i hovedsak bestå av driftsutgifter som er regnskapsført på KOSTRA-funksjon *302 Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering*. Det er bare saksbehandling etter lov om eierseksjoner som kan finansieres av seksjoneringsgebyret.

Forslag til ny gebyrforskrift

En stor del av oppgaven med å utarbeide ny gebyrforskrift har vært å finne hensiktsmessige prinsipper og innretninger for gebyrbestemmelsene. Videre har arbeidet bestått i å identifisere kostnadsdrivere i saksbehandlingsprosessen, og knytte økonomiske variabler til dette. Dette gjøres for at det skal bli bedre samsvar mellom kommunens faktiske ressursbruk og gebyret som faktureres forslagsstiller, tiltakshaver eller rekvirent.

Kapittel 1 – Alminnelige bestemmelser

Første kapittel omhandler blant annet bestemmelser om betaling og fakturering, kostnadsdekning av sakkyndig bistand, klageadgang, reduksjon av gebyr, samt definisjoner og forklaringer.

I § 1.6 understrekes det at det ikke er anledning til å klage på gebyrfastsettelsen i en sak. Bakgrunnen for dette er at gebyrer som følger av en lokal forskrift *ikke* er å anse som enkeltvedtak. Velger kommunen derimot å benytte seg av § 1.5, som sier at kommunen skal redusere gebyrer på eget initiativ om gebyret klart overstiger selvkost i en sak, vil denne beslutningen være å anse som et enkeltvedtak som kan påklages.

Kapittel 2 – Private planforslag

For private planforslag består samlet gebyr hovedsakelig av gebyr for planinitiativ, gebyr for avholdte møter og gebyr for planforslaget beregnet ut ifra om planforslagets karakteristikker møter kravene til de ulike tilleggsgebyr.

Gebyret for oppstartsmøte og arbeidsmøter er fastsatt i § 2.1.2 og § 2.3.2. Kommunen bruker store ressurser på disse møtene med deltakelse fra mange berørte faginstanser. I tillegg vil behovet for møter med kommunen variere fra sak til sak. Derfor vil et gebyr per møte gi et mer treffsikkert gebyr i den enkelte sak.

Totalt gebyr for et innsendt planforslag bestemmes av om planforslagets innhold er av en art som gjør saksbehandlingen mer kompleks for kommunen. Derfor er det i arbeidet med ny forskrift lagt

stor vekt på å finne gode kostnadsdrivere i saksbehandlingen, slik at gebyret i saken reflekterer kommunens ressursbruk på best mulig måte.

Kostnadsdrivere som er av betydning for kommunens tidsbruk i saksbehandlingen er blant annet:

- Antall møter utover oppstartsmøtet
- Om planen krever planprogram eller konsekvensutredning
- Antall arealformål og hensynssoner i planforslaget
- Planens forhold til overordnede planer i kommunen

Tilleggsgebyrene er knyttet til både oppstartsfasen ved et planinitiativ i bestemmelsene i §§ 2.1.2 til 2.1.5 og til saksbehandlingen av et innsendt planforslag fra §§ 2.3.2 til 2.3.7 i forskriftsforslaget.

Kapitlet inneholder også bestemmelser om utfylling og endring av plan, samt gebyr ved avslutning av planprosess før planen tas til førstegangsbehandling.

Sammenligning av gjeldende og ny forskriftsinnretning

Forskriften har gebyr for:	Gjeldende forskrift	Ny forskrift
Gjennomgang av planinitiativ		X
Oppstartsmøte	X	X
Møter og avklaringer underveis i behandlingsprosessen		X
Tillegg dersom planinitiativ i strid med kommunedelplan		X
Tillegg for politisk prøvelse ved stans av planinitiativ	X	X
Tillegg for mangelfulle plandokumenter		X
Planforslagets størrelse i areal	X	
Grunngebyr		X
Tillegg for planprogram		X
Tillegg for konsekvensutredning	X	X
Tillegg dersom bebyggelsens utbyggingsareal er over 1000 m^2		X
Endring av plan	X	X
Gebyr ved avslutning av planprosess før førstegangsbehandling		X

Som tabellen over viser er det flere gebyrbestemmelser i ny forskrift. Dette er for at kommunen skal treffe bedre på gebyret i den enkelte sak sine karakteristikker, og dermed hvor ressurskrevende den enkelte sak er for kommunen.

Kapittel 3 – Bygge- og delesak

Gebyr for kommunens saksbehandling av søknadspliktige tiltak i ny forskrift er tredelt. Alle søknader utløser et grunngebyr. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets art, kompleksitet, størrelse mv. Eksempel: innregistrering og journalføring.

Videre betales det gebyr for saksbehandlingen etter hvilket tiltak det søkes om. I tillegg består gebyret av et registreringsgebyr som beregnes ut ifra antall bruksenheter i søknaden som må registreres i matrikkelen.

I forslag til ny gebyrforskrift er bygningstype førende for differensieringen av gebyr på tvers av tiltak som krever ansvarlig foretak. Annet enn bolig gebyrlegges per tiltak. Om det søkes om flere tiltak i samme søknad, fanger innretningen opp merarbeidet som oppstår som følge av at antallet tiltak øker.

Utdrag fra gjeldende forskrift for bolig:

Bestemmelser for alle nybygg	Beregningsenhet
Alle nybygg og ombygging e.l.	Gebyr per boenhet
Arealtillegg for bolig og fritidsbolig etter BYA	
Opptil 40 m^2	Gebyr per tiltak
Opptil 80 m^2	Gebyr per tiltak
Fra 80 til 150 m^2	Gebyr per tiltak

	Fra 151 til 200 m^2	Gebyr per tiltak
	Fra 201 m^2 og oppover	Gebyr per tiltak
	For bygg med flere etasjer blir det i tillegg regnet arealtillegg på 50% av BYA pr etasje	

Utdrag fra innretning i ny forskrift:

Bestemmelser for bolig, fritidsbolig og store boligbygg:	**Beregningsenhet**
Bolig/fritidsbolig med inntil to boenheter Bygningstype 111-124, 161-163	Per søknad
Bygg med flere enn to boenheter Bygningstype 131-136	Per boenhet
Store boligbygg med 5 – 10 boenheter Bygningstype 141-159	Per bygning
Store boligbygg med 11 – 20 boenheter Bygningstype 141-159	Per bygning
Store boligbygg med over 20 boenheter Bygningstype 141-159	Per bygning

I ny forskrift er ikke areal av betydning for gebyrstørrelsen. Gebyret avhenger av bygningstypen og antall boenheter eller antall bygninger i søknaden, fordi det er enklere å dokumentere sammenhengen mellom arbeidsmengde og antall bygg eller boenheter i motsetning til å dokumentere sammenhengen mellom areal og arbeidsmengde.

For andre bygg enn bolig og fritidsbolig beregner kommunen i gjeldende forskrift gebyr etter antall kvadratmeter og kvadratmeterpris. I ny forskrift har arbeidsgruppen valgt å gå bort i fra areal fordi det også for disse byggene er krevende å dokumentere sammenhengen mellom areal og arbeidsmengde. Forslaget til ny måte å gebyrlegge disse byggene på gjør det mulig for kommunen å finne riktige gebyrer ut ifra gjennomsnittlig saksbehandlingstid per kategori basert på bygningstype.

Utdrag fra ny forskrift:

Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1, a og b	**Beregningsenhet**
Industri-/næringsbygg og landbruksbygg Bygningstype 211-249	Per tiltak
Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak
Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak
Tilbygg og påbygg mv.	Per tiltak

For dispensasjonssøknader tar kommunen i dag ett gebyr uavhengig av hva det søkes dispensasjon fra. Unntaket er dersom saken er enkel og uten omfattende befarings-vurderingsbehov og innhenting av eksterne uttalelser. Da reduseres gebyret med inntil 30 %.

I forslaget til ny gebyrforskrift beregnes gebyr for dispensasjonssøknader ut ifra om dispensasjonen krever politisk eller administrativ behandling. Ved administrativ behandling varierer gebyret fra om saken som krever ekstern uttalelse eller ikke.

Gebyr for søknad om dispensasjon i ny forskrift:

Gebyr for dispensasjonssøknader	**Beregningsenhet**
Dispensasjon som krever politisk behandling	Per søknad
Dispensasjon som avgjøres administrativt som krever ekstern uttalelse	Per søknad
Dispensasjon som avgjøres administrativt som ikke krever ekstern uttalelse	Per søknad

Utover saksbehandlingsgebyrer gir forslaget til ny gebyrforskrift kommunen hjemmel til å kreve inn gebyr for merarbeid som oppstår ved søknader som ikke er komplett ved innsendelse. Gebyret kommer i form av et mangelbrevgebyr, som vil ilegges ved hvert brev kommunen må sende i saken.

Det er i tillegg foreslått å ta gebyr for forhåndskonferanse. Dette er arbeid Rendalen kommune ikke tar betalt for i dagens gebyrregulativ. Forhåndskonferanse er merarbeid for kommunen og anbefales derfor at det prises etter gjennomsnittlig timeforbruk.

Kapittel 4 – Eierseksjonering

Eierseksjonering ble en selvkost-tjeneste fra og med 2018. Før dette var gebyrene fastsatt til tre eller fem ganger statens rettsgebyr per sak. Det gjorde trolig at mange kommuner ikke fikk dekket kostnadene for arbeid med disse sakene.

Gebyrene i dagens forskrift er differensiert etter om saken krever befaring eller ikke.

I forslag til ny gebyrforskrift er bestemmelsene for seksjoneringsgebyr er i prinsippet lik som tidligere. Forskjellen er at det på samme måte som for byggesaker, blir fakturert et grunngebyr for alle søknader. Dette skal dekke arbeid med for eksempel innregistrering og journalføring.

Samlet gebyr består derfor av grunngebyr og saksbehandlingsgebyr for oppretting eller reseksjonering. Ved befaring legges det til et tillegg på gebyret. På samme måte som for byggesaker, vil det faktureres grunngebyr for alle søknader. Dette skal dekke arbeid med for eksempel innregistrering og journalføring.

Hvis innkomne søknader ikke følger kravene i eierseksjonsloven § 11, vil kommunen ta gebyr for tiden det tar å utarbeide et mangelbrev. Gebyret beregnes per mangelbrev kommunen må utstede.

Kapittel 5 – Oppmålingsforretning

Gebyret i ny forskrift er ikke lenger avhengig av areal, men av sakstype. Gebyret er foreslått todelt i form av et saksbehandlingsgebyr og gebyr for arbeid i marka, som består av oppmøtegebyr og gebyr per grensepunkt.

I de fleste kommuner i dag er oppmålingsgebyret knyttet til areal. Det er det også i Rendalen kommune i dag. Imidlertid har den teknologiske utviklingen gjort at kommunens arbeid med oppmåling ikke nødvendigvis øker proporsjonalt med arealet. Eksempelvis vil det bare ta en time å gå tre ganger rundt en rektangulær tomt på 100.000 m^2 (hvert grensepunkt må måles tre ganger).

Det er først og fremst *antall* grensepunkter som påvirker arbeidsmengden ved markarbeid. Arbeidsgruppen har derfor vurdert at ved oppmålingsforretninger hvor det er nødvendig med markarbeid bør tilleggsgebyret for dette beregnes ut ifra antall grensepunkt.

Gebyr for oppmålingsforretning i gjeldende regulativ:

Gebyr for oppmålingsforretning	Beregningsenhet
Oppretting av grunneiendom og festegrunn	
Areal fra 0 - 250 m^2, maks 2 punkt	Per eiendom
Areal fra 0 - 500 m^2, maks 4 punkt	Per eiendom
Areal over 500 m^2, maks 5-6 punkt	Per eiendom
For ytterligere grensepunkter over 6 punkt	Per grensepunkt

I ny forskrift vil hver sakstype vil det prises inn gjennomsnittlig kostnad som kommunen har til å behandle saken fra kontoret.

Utdrag fra ny forskrift:

Gebyr for saksbehandling	Beregningsenhet
Opprettelse av ny matrikkelenhet	Per nye matrikkelenhet
Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunneiendom eller festegrunn	Per nye matrikkelenhet
Arealoverføring	Per arealoverføring mellom to eiendommer
Grensejustering	Per grensejustering mellom to eiendommer
Klarlegging av eksisterende grense, punktfeste og stedbunden rettighet	Per matrikkelenhet/rettighet
Oppretting av uteareal på eierseksjon	Per eierseksjon

I tillegg gebyrlegges den tiden kommunen i gjennomsnitt har med å reise ut i marka. Oppmøtegebyret dekker tid for merking og måling av fire grensepunkter. Påfølgende grensepunkter gebyrlegges per grensepunkt. Dersom saken ikke krever markarbeid, vil ikke oppmøtegebyr eller grensepunkt-gebyret faktureres i den aktuelle saken.

Tilleggsgebyr ved oppmåling i marka	Beregningsenhet
Oppmøtegebyr	Per oppmøte
For ytterligere grensepunkter over 4 punkter	Per grensepunkt

Gebyrinnretningen tar hensyn til kommunens besparelse ved samtidig oppmålingsforretning av flere eiendommer gjennom redusert sats per påfølgende matrikkelføring, arealoverføring eller grensejustering.

Beregning av gebyrsatsene

De ulike kapitlene i forskriftsforslaget har egne timesatser som skal anvendes der arbeidet ikke faller inn under forskriftsbestemmelsene. Timesatsen kommer frem ved å dividere tjenestens gebyrgrunnlag med samlet antall timer saksbehandling. Dette vil variere fra gebyrtjeneste til gebyrtjeneste.

I fastsettelsen av gebyrgrunnlaget må det foretas en vurdering av alle aktiviteter som ikke finansieres med gebyrinntekter, eksempelvis oppgaver etter forvaltningsloven.

Beregningen av timesatsen tar utgangspunkt i andelen av et årsverk som reelt sett går med til saksbehandling - det vil si produksjonen. Det er en rekke aktiviteter og oppgaver som ikke kan faktureres. Faktureringsgraden reduseres eksempelvis av tiden saksbehandler bruker på faglig oppdatering, rapportering og administrasjon. Under illustreres beregningen av en timesats som dekker selvkost:

Timesats = gebyrgrunnlag/antall timer saksbehandling

For å beregne gebyrsatsene multipliseres tjenestens timesats med arbeidsmengden som kommunen i gjennomsnitt bruker på den enkelte sakstype.

Gebyrsatser vil beregnes med utgangspunkt i budsjett for 2023 og ønsket dekningsgrad for hvert av gebyrområdene. De konkrete satsene vil derfor ikke være kjent før budsjettarbeidet er sluttført til høsten.

Arbeidsgruppen

Forslag til ny gebyrforskrift er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Rendalen kommune. Momentum Solutions AS har vært sparringspartner.

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel.

Rettferdig: Gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppenes kostnadsnivå på best mulig måte.

Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve, med et klart og forståelig språk.

Fleksibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse.

Rendalen kommune imøteser høringssvar.

Rendalen, 08.09.2022

Sluttnoter

[1] Forvaltningsloven § 11, første ledd: *«Forvaltningsorganene har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt. Formålet med veiledningen skal være å gi parter og andre interesserte adgang til å vareta sitt tarv i bestemte saker på best mulig måte. Omfanget av veiledningen må likevel tilpasses det enkelte forvaltningsorgans situasjon og kapasitet til å påta seg slik virksomhet.»*

I et brev til Eigersund kommune skriver Kommunal- og moderniseringsdepartementet at:
«(...) fra departementets side [legges det til grunn] at gebyrbestemmelsen i plan- og bygningsloven ikke hjemler en adgang til å kreve gebyrer for å finansiere kostnadene ved å veilede tiltakshavere etter forvaltningsloven § 11.
Det følger av pbl. § 33-1 at bygningsmyndighetene i utgangspunktet kan kreve gebyr for veiledning som faller inn under "andre arbeid som det etter denne lov eller forskrift påhviler kommunen å utføre". Plikter som er pålagt etter andre lover enn plan- og bygningsloven (som fvl.) kan imidlertid ikke gebyrlegges med hjemmel i pbl. På bakgrunn av dette anser departementet at det ikke er hjemmel etter pbl. § 33-1 første ledd til å gebyrlegge veiledning etter forvaltningsloven § 11. Utgiftene til dette arbeidet kan derfor ikke gebyrlegges spesielt, eller inngå i det generelle grunnlaget for gebyrberegning».

[2] Fra Ot.prp. nr. 45 Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (byggesaksdelen), sidene 283-284: «*Departementet foreslår ikke en egen regel som innfører klageadgang, verken for gebyrregulativer eller konkrete gebyrer. Gebyrregulativer kan også i dag overprøves ved lovlighetskontroll etter kommuneloven kapittel 27, noe som også forekommer. De enkelte gebyrene kan også påklages i dag, hvis de er individuelt utregnet. Hvis gebyrene mekanisk følger regulativet, er det som oftest regulativets innhold som må vurderes. Hvis regulativet ikke inneholder en bestemmelse om lemping av gebyrene, slik at det ikke er et alternativ å klage over unnlatelse av å benytte denne, viser departementet til at det også er mulig å søke om dispensasjon fra regulativet».* Kommunen må vurdere hvilken lovhjemmel arbeidsoppgavene faller inn under, og dersom det faller utenfor plan- og bygningsloven skal ikke kostnadene inn i selvkostregnskapet til byggesak. Klager på enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 28 kan ikke gebyrlegges og må holdes utenfor selvkost.